

Vi bryr oss.

RISKPROFIL

PIZZAKARTONGER

SAMMANFATTNING

De vanligaste pappersfibrerna som används i wellpapp är nyfiber och returfiber. Nyfiber är när man använder träfiber från träd direkt till att göra papper, det är alltså första gången man använder fibret till en produkt. Detta papper kallas även jungfrupapper eller Virgin Paper. Returfiber omfattar använt papper som ihopsamlas och går i retur för återanvändning som fiberråvara vid papperstillverkning av en produkt.

En riskprofil har tagits fram för material i kontakt med livsmedel, främst livsmedelsförpackningar och råmaterial. Arbetet har syftat till att identifiera förpackningsmaterial, material eller kemiska ämnen som skulle kunna innebära en möjlig hälsorisk för konsumenten. Ett annat syfte har varit att identifiera viktiga kunskapsluckor och ge underlag för fortsatt agerande.

Nedanstående förpackningsmaterial, material och kemiska ämnen bedöms enligt Livsmedelverkets granskning kunna innebära möjliga hälsorisker:

Förpackningar

- Förpackningar, sammansatta, med flera skikt av t ex tryckfärg, lim och beläggningar som lack etc.
- Förpackningar, sammansatta, som utsätts för högre temperatur.
- **Pizzakartonger/livsmedelsförpackningar som innehåller returfiber.**
- Nya användningsområden i förpackningar för mjukgörare.

Material

- Material, av t ex melaminplast eller polyamid, importerade från länder utanför EU och inköpta i framför allt lågprisbutiker.
- Material som utsätts för högre temperatur, t ex i mikrovågsugn.
- **Returpapper (returfiber) i papper, kartong eller wellpapp.**

Kontrollen av material i kontakt med livsmedel baseras på EU:s regelverk för material i kontakt med livsmedel. EFSA och BfR är två av de viktigaste organen för detta och har tydliga riktlinjer kring vilka toleranser som finns för de olika förpackningsmaterialen.

När det gäller riskvärdering av material i allmänhet föreslås att Livsmedelsverket fokuserar på material som inte är detaljreglerade, t ex pappersbaserade produkter (inklusive returfiberbaserade).

I riskprofilen pekas flera olika ämnen eller grupper av ämnen ut, som hittills har satts i samband med hög migration och/eller toxikologiska effekter. Exempel på sådana ämnen är ftalater, perfluorerade ämnen, tungmetaller, aromatiska aminer och melamin.

TOLERANSER

Nedanstående toleranser är hämtade ifrån CITPA:s European Industry Guideline Compliance (Issue 2) för papper och kartong i kontakt med livsmedel. Den guidelinen bygger i sin tur på data ifrån de två ledande branschorganen BfR och EFSA.

SUBSTANS	GRÄNSVÄRDE
Kadmium	0.5 mg/kg
Bly	3.0 mg/kg
Kvicksilver	0.3 mg/kg
Pentaklorfenol (PCF)	0.15 mg/kg
Bakteriedödande ämnen	Ej förekomma
4,4'-bis (Dietylamino) Bensofenon (DEAB)	0.0016 mg/dm ²
Azopigment	0.1 mg/kg som aromatisk amin
Färgämnen och pigment	Ej förekomma
Optiska vitmedel (FWA)	Ej förekomma
Polycykliska aromatiska kolväten (PAH)	0.0016 mg/dm ²
Di-n-butylftalat (DBP)	0.05 mg/dm ²
Dietylhexylftalat (DEHP)	0.25 mg/dm ²
Diisobutylftalat (DIBP)	0.05 mg/dm ²
SUM DBP + DiBP	0.05 mg/dm ²
Benzylbutylftalat (BBP)	5 mg/dm ²
Diisononylftalat (DINP)	1.5 mg/dm ²
Diisodecylftalat (DIDP)	1.5 mg/dm ²
Bensofenon (BP)	0.1 mg/dm ²
SUM BP + Hydroxy-BP + 4-Metyl-BP	0.1 mg/dm ²
Diisopropylnaftalat (DIPN)	Så lågt värde som möjligt
Bisfenol A	0.1 mg/dm ²

LAGSTIFTNING

Generella krav på material som allmänna krav, märkning, spårbarhet, GMP och intyg om överensstämmelse finns i Europaparlamentets och rådets förordningar 1935/2004/EC samt 2023/2006/EC.

För flertalet andra material i kontakt med livsmedelsaknas speciallagstiftning inom EU. Styrande är då, utöver EUs ramförordning, nationell lagstiftning eller rekommendationer, t. ex. utfärdad av BfR i Tyskland, Warenwet i Nederländerna, FDA (Code of Federal Regulations) i USA eller Europarådets resolutioner (rekommendationer).

Ovanstående lagstiftningar eller rekommendationer omfattar väsentligen alla material som används i kontakt med livsmedel (t ex papper/kartong, beläggningar, silikon, gummi, lim m fl).

WELLPAPP - NYFIBER

För papper och kartong använder majoriteten av tillverkarna sig av Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR) eller Europarådets rekommendationer. I dessa finns det tydliga krav på vilka kemiska ämnen som får finnas och den maximala migration som får förekomma.

WELLPAPP - RETURFIBER

För regenererad papper och kartong finns utöver ovanstående lagstiftning ytterligare krav på de kemiska halter och den maximala migration som får förekomma.

I Europarådets (Council of Europe) Resolution om papper och kartong CoE Res AP (2002) 1 samt i Nordiska Ministerrådets rapport Tema Nord 2008:515 nämns att följande ämnen/ämnesgrupper speciellt måste kontrolleras/analyseras i returfiber:

- Michler`s keton
- 4,4`-Bis (diethylamino) bensofenon (DEAB)
- Diisopropylnaftalener (DIPNs)
- Hydrogenerade terfenyler (HTTP)
- Ftalater
- Azopigment
- Optiska vitmedel
- Primära aromatiska aminer
- Polycykliska aromatiska kolväten (PAH)
- Bensofenon
- Bisfenol A

UTVÄRDERING

WELLPAPP - NYFIBER

Papper/kartong är ofta en betydande komponent i sammansatta material trots att det har vissa begränsningar i kontakt med vattenhaltiga eller feta livsmedel.

Vissa ämnen som slembekämpningsmedel, våtstyrkekemikalier, bestrykningskemikalier, träimpregneringsmedel (pentaklorfenol) och föroreningar som tungmetaller och PCB är något som pekats ut som skulle kunna ge upphov till problem i slutprodukten.

Få rapporter finns emellertid att så skulle vara fallet när det gäller nytt papper (virgin).

WELLPAPP - RETURFIBER

Returfiber kan vara problematiskt på grund av resthalter av olika kemiska ämnen samt förekomst av mikroorganismer. Under de allra senaste åren har det rapporterats om hög förekomst av mineralolja av mycket olika sammansättning (aromatiska och alifatiska kolväten av olika kedjelängd samt grenade/ogrenade) i livsmedel, troligen i huvudsak från returfiberbaserat material. Ursprunget är huvudsakligen från tryckfärger på förpackningar som ej renats tillräckligt före användning som returfiber i livsmedelsförpackningar.

Pizzakartonger utan skyddande skikt är ett bra exempel på en förpackning, som delvis kan vara returfiberbaserad, som kan komma i kontakt med feta livsmedel vid hög temperatur.

PROBLEMÄMNEN

Problemämnena handlar oftast om tryckfärger (ITX, bensofenon eller metylbensofenon), lim (t ex polyuretan-lim; PUR) och i de fall returfiber använts, t ex ftalater och andra mjukgörare, formaldehyd, di-isopropylnaftalen (DIPN; lösningsmedel) och mineralolja som krävt snabba riskvärderingar av framför allt EFSA på senare tid, men även av BfR i Tyskland.

SLUTSATSER

Nedanstående slutsatser identifierar de förpackningar, material eller kemiska ämnen som Livsmedelsverket bedöms kunna utgöra en möjlig hälsorisk för konsumenten.

Förpackningar:

- Förpackningar, sammansatta, med flera skikt som t ex tryckfärger, lim, beläggningar som lack etc
- Förpackningar, sammansatta, som utsätts för högre temperatur
- Pizzakartonger/livsmedelsförpackningar innehållande returfiber
- Nya användningsområden i förpackningar för mjukgörare

Material:

- Importerat (utanför EU) material (t ex melaminplast, polyamid) inköpt framförallt i lågprisbutiker
- Material som utsätts för högre temperatur, t ex i mikrovågsugn
- Returpapper (returfiber) i papper, kartong eller wellpapp

Kemiska ämnen eller grupper i ovanstående produkter:

- Ftalater (DEHP, DBP, BBP, DINP, DIDP, DiBP) – effekter på fortplantning, lever
- Perfluorerade ämnen (PFOS, PFOA samt fluortelomerer mm) – misstankar om fortplantnings-, utvecklings- och immunologiska effekter samt förmågan att ackumuleras
- Bly – effekter på nervsystem och blodbildande organ
- Primära aromatiska aminer (PAA) – cancerogena, t ex MDA
- Tryckfärger – många olika ämnen – potentiellt genotoxiska och cancerogena
- Formaldehyd – cancerogen vid inhalation, allergen
- Melamin – njurtoxisk
- Bisfenol A – effekter på fortplantning och utveckling, svagt hormonstörande

Övriga synpunkter:

Effekter av ämnen som är mer i fokus idag (utifrån vetenskaplig och medial synpunkt):

- Fortplantningseffekter
- Utvecklingseffekter
- Hormonstörande effekter (t ex bisfenol A, vissa ftalater)
- Ackumulerande ämnen (t ex fluorerade ämnen som PFOS, PFOA)
- Immunologiska effekter
- Neurotoxiska effekter

REFERENSER

EU lagstiftningen:

- **Regulation**
1935/2004/EC of the European Parliament and of the Council of 27 October 2004 on materials and articles intended to come into contact with food and repealing Directives 80/590/EEC and 89/109/EEC (L338/4)
- **GMP Regulation**
Regulation (EC) No 2023/2006 on good manufacturing practice for materials and articles intended to come into contact with food

Legislation on specific materials:

- (EU) No 10/2011 of January 2011 on plastic materials and articles intended to come into contact with food
- 2010/169/EU Commission Decision of 19 March 2010 concerning the non-inclusion of 2,4,4'-trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether in the Union list of additives which may be used in the manufacture of plastic materials and articles intended to come into contact with foodstuffs under Regulation EU 10/2011
- 82/711/EEC Council Directive of 18 October 1982 laying down the basic rules necessary for testing migration of the constituents of plastic materials and articles intended to come into contact with foodstuffs.
(Plastics: Basic rules for testing migration – Unofficial consolidated version including 82/711/EC, 93/8/EEC and 97/48/EC)
- 85/572/EEC Council Directive of 19 December 1985 laying down the list of simulants to be used for testing migration of constituents of plastic materials and articles intended to come into contact with foodstuffs.
(Plastics: list of simulants for testing migration)
- 93/8/EEC Commission Directive of 15 March 1993 amending Council Directive 82/711/EEC laying down the basic rules necessary for testing migration of the constituents of plastics materials and articles intended to come into contact with foodstuffs.
(Plastics: Basic rules for testing migration - 1st amendment)
- 97/48/EC Commission Directive of 29 July 1997 amending for second time Council Directive 82/711/EEC laying down the basic rules necessary for testing migration of the constituents of plastics materials and articles intended to come into contact with foodstuff. (Plastics: Basic rules for testing migration – 2-nd amendment)
- 2007/42/EC Commission Directive of 29 June 2007 relating to materials and articles made of regenerated cellulose film intended to come into contact with foodstuffs. (Codified version)
- (EC) No 282/2008 Commission Regulation of 27 March 2008 on recycled plastic materials and articles intended to come into contact with foods and amending Commission Regulation (EC) No 2023/2006
- (EC) No 450/2009 Commission Regulation of 29 May 2009 on active and intelligent materials and articles intended to come into contact with food
- 2010/169/EU Commission Decision of 19 March 2010 concerning the non-inclusion of 2,4,4'-trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether in the Union list of additives which may be used in the manufacture of plastic materials and articles intended to come into contact with foodstuffs under Regulation EU/10/2011

Nationell lagstiftning eller rekommendationer:

- BfR i Tyskland; se http://www.bfr.bund.de/cd/template/index_en
- Warenwet i Nederländerna; se <http://warenwet.sdu.nl/do/home>
- FDA
- Europarådets resolutioner

VARFÖR VÄLJA PIBOX?

Med fokus på kvalitet har vi ett ansvar mot såväl våra kunder som slutkonsumenter av förpackningarna vi marknadsför. Ett ansvar vi tar på stort allvar. Med hjälp av denna folder hoppas vi kunna sprida information till marknaden och öka medvetandet kring pizzakartonger.

Vi rekommenderar alltid våra kunder att köpa pizzakartonger gjorda från nyfiber och som är testade och godkända för kontakt med livsmedel. Vår råvaruleverantör av papper är certifierad inom **BRC**, **FSC** och **PEFC** vilket gör oss trygga. Detta är intyg på att våra produkter kommer ifrån säkra källor och har spårbarhet längs med hela kedjan. Något som även går att finna på baksidan av våra kartonger. Dessutom är vårt papper, liksom pizzakartongerna, tillverkade inom EU.

Utöver detta tillhandahåller vi tekniska produktspecifikationer och certifikat för varje leverans så att du som kund kan vara säker på att produkten du köpt är testad, kontrollerad och godkänd för kontakt med livsmedel. Återigen med spårbarhet och testmetoder längs med hela kedjan.

Livsmedelsverkets rekommendationer i denna folder är tydliga och av den anledningen är vårt mål att på sikt eliminera returpapper från marknaden. Hjälp oss på vägen och gör samtidigt dina egna kunder en tjänst. Precis som vi har ett ansvar gentemot er har ni ett ansvar gentemot era kunder.

Ta ert ansvar och välj därför nyfiber från Pibox.